

ful. Hvad er det, der fremkalder Englands Størhed og Rigdom? Det er ikke Englands udenlandske Bestielse, men at England opgraver af sin Jordbund de Kul, som vi Alle sammen i Europa bruge som Driftsmiddel. Og vi stræbe til et lignende Maal, naar vi søre en Jernbane ad den Vej, hvorom der her er Spørgsmaal, og skaffe derved en let Affætning for de Frembringelser, som ved Vandskraften skaffes tilveie, og skaffe en let Transport af de raae Producter, som der kunne opsættes og fabrikeres. Dette Spørgsmaal er saa vigtigt, at det her ikke bør lades ud af Betragtning. Hvad er der Mere af raa Kraft? Der ligger store Strækninger af Jordsmon, som, hvor de ere blevne paa virkede af Menneftets Birkfomhed, allerede ere komne op ved Siden af de bedre Jordarter ved deres Frembringelsers Mængde og Bessaffenhed; naar vi blive ved at skaffe Aflob for disse Frembringelser i et Forhold, der nogenlunde svarer til det Aflob, som disse Frembringelser have paa Ostfyften, saa tiltage disse Frembringelser i en betydelig Grad, og med det samme tiltage Arbeidskræfterne. Naar man anstiller Undersøgelser af, hvorledes Befolkningen er tiltagen i den Deel af Jylland, saa vil man finde, at den i de sidste 50 Aar er tiltagen i en meget betydelig Grad, men navnlig i en ganske betydelig Grad der, hvor Færdelsmidlerne ere blevne forbedrede, og, naar man tager de senere 20 Aar, saa vil man see, hvilken Indflydelse netop dette Moment har havt, at det har været saa stærkt, at der er den allerhøieste Grad af Sænsynlighed for, at der i Løbet af mindre end 50 Aar netop i denne Deel af Jylland mere end i de tættre befolkede Egne vil komme en opvørende Befolkning, der omtrent vil beløbe sig til 150,000 à 200,000 Mennefter. Naar man nu vil undersøge Forholdet og lægge Mærke til, at der af ethvert Mennefte her i Landet ligesaa den Nyfødt til den allerældste Aldring i Gjennemsnit betales omtrent 10 Rd. om Aaret, saa er det altsaa imellem 1,500,000 Rd. og 2,000,000 Rd. hvormed Statens Indtægter vilde blive forøgede, Noget, som man slet ikke har Haab om at kunne bevirke paa den anden Vej. Det er min fuldkomne Overbevielsen, at ethvert Forsøg paa at lægge en

Jernbane gennem Jylland ad en anden Vej vil være aldeles forfeilet. Man har gjort en Sammenligning med Anlægskapitalen; det er ganske vist, at paa Jordarbejderne er det især, at Forffjellen hviler, men den hviler tillige paa det kostbare Jordsmon, den hviler tillige især i det første Aar, paa Underholdsomkostningerne. I det østlige Terrain skal man enten gjøre betydelige Krumninger eller Omveie, eller ganske betydelige Stigninger paa forskjellige Steder; Stigninger, der ere skadelige for Transporten, eller ogsaa skal man have ganske betydelige Jordarbejder og ikke ubetydelige Broanlæg; men paa alle betydelige Jordarbejder, Opdæmninger og Broanlæg er der i de første Aar efter en Jernbanes Indretning betydelige Omkostninger, fordi der ikke kan undgaaes betydelige Sænkninger. Om man end under Arbeidet forfølger og controllerer med den meest uforvarlige Stærhed; om man end driver denne Control til det Taabelige og Umulige, saa vil man dog ikke undgaae disse Sænkninger, Efterslydninger og de dermed forbundne Udgifter; det er Noget, man ogsaa skal tage med i Betragtning. Deels Jordsmonnets høiere Pris, deels de forøgede Jordarbejder, deels den større Veilængde, alt Dette vil gjøre den saakaldte østlige Bane idetmindste $\frac{1}{3}$ kostbarere end Banen, anlagt paa Hølderhyggen, og endnu kostbarere vil den Bane blive, som den ærede Minister halvt om halvt synes at ville foreskræffe. Vi komme dernæst til det Spørgsmaal: men restgæver Staten dog Meget ved at indlade sig paa en Forretning af den Natur? Lad os forudsætte, at Sagen kan indledes paa den Betingelse, som her er antydet, $\frac{1}{3}$ af Anlægskapitalen, baaret af Staten ved 4 pCt. rentebærende Obligationer, og lad os sige, at den Taxation, at den Evaluation af Omkostningerne kan blive en saadan, at vor $\frac{1}{3}$ kan stige til en virkelig Halvdeel, hvad vil saa Følgen blive i det værste Tilfælde? Følgen vil blive, at i saa Fald komme vi i Bestielse af den Halvdeel af Jernbanen med Skinner, med Underlag, med Materiale og med det hele Jordarbejde. Naar vi tage dette bort fra Jernbanen og sælge Skinner, Underlag, Driftsmateriale og Alt, hvad dertil hører, saa naae vi op til en ikke ubetydelig Deel af, hvad vi